

Katedra ruského a francouzského jazyka
Pedagogická fakulta
Západočeské univerzity v Plzni
Veleslavínova 42
306 14 Plzeň
tel. 377 63 6171

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Hodnocení: vedoucího

Práci hodnotil(a): Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.

Práci předložil(a): Kristýna Kovačová

Název práce: **Donští kozáci (tradice, kultura, zvyky)**

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce odpovídá v podstatě názvu bakalářské práce. Předmětem zkoumání jsou donští kozáci, jejich tradice, kultura a zvyky. Formulace cíle „přehledně nastínit historická fakta donských kozáků v dějinách Ruska“ (s.6; 44) není sice vyčerpávající, ale autorka v dalších pasážích cíl rozšiřuje a upřesňuje; stanovený cíl je tedy v souladu se zadáním bakalářské práce. Po seznámení s bakalářskou prací konstatujeme, že cíl byl zcela naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Téma bakalářské práce je zajímavé, ale poměrně náročné, neboť i v literatuře se různí názory na samotný původ kozáctva i jeho název. Posuzovaná práce je zpracována tvůrčím způsobem, autorka ve všech třech kapitolách prokazuje schopnost pracovat s odbornými zdroji psanými v ruštině, porovnává je a ke svým tvrzením činí odpovídající závěry. V první kapitole se zabývá historií kozáctva na Donu od jeho vzniku do současnosti. Během staletí své existence bývají kozáci chápáni především jako vojsko. Původní kozáci byli nezávislí, svobodní lidé, které si podle odborných zdrojů najímali kníže Rjazaně na ochranu hranic. Autorka zmiňuje první kozáckou vesnici, za kterou je považována ves Razdorskaja, v dalších pasážích dokázala postihnout pohnuté životní etapy kozáků, jejichž historie je protkána nepřetržitými boji v rozlehlých stepích v blízkosti jižních hranic tátu. V 17. stol. pak vládnoucí kruhy využívaly kozáky k válkám proti Turecku a Polsku. Autorka stručně nastiňuje životní peripetie, migraci a porušování práv kozáků, stanovení doživotní povinné vojenské služby kozáků (od r.1763), rolnická povstání v průběhu 18. století. Třicet let těžké vojenské služby zbídačovalo stav vojáků, v důsledku toho docházelo k častým nepokojům. Teprve po r. 1875 byla vojenská služba zkrácena na 20 let. Chronologicky jsou dále popisovány povinnosti kozáků, jejich početní stavy v různých obdobích, osídlení Donu a činnost v oblasti zemědělství, důlní těžby atd. včetně událostí a osudu kozáků pod vedením atamana Krasnova, antisovětské rebelie, nejednotnost a rozporuplnost kozáků v období let 1919-1920 až po oficiální rozpuštění Donského kozáctva v r.1920. Oživení tradic a obnova kozáctva pak nastává ve 30. letech 20. století s příkazem J.Stalina. Charakterizována je dále činnost kozáckých vojsk v období Velké vlastenecké války (11-12) a nové obrození kozáctva po r.1980. V současné době je pro kozáky charakteristická snaha po částečné obnově autonomie, uznání jako národ; vláda se snaží o jejich zapojení do dobrovolných policejních a vojenských sborů.

Stěžejní část práce je věnována charakteristice kultury, zvykům a způsobům života kozáků (20-36). Autorka se zaujetím popisuje specifickou mužského i ženského oděvu, text vhodně doplňuje obrázky

ilustračního charakteru. V pasážích o kozáckých tradicích se dozvídáme o vztahu kozáků k rodičům, ženě, je vysvětlen pojem kozácký kruh a uvedeno tzv. kozácké desatero. Jako zajímavě zpracované hodnotíme pojednání o symbolech, tradicích, obřadech a tradiční kuchyni.

Poslední kapitola stručně charakterizuje ruské nářečí a specifikuje dialekt donských kozáků včetně vzniku typických výrazů. Zmiňuje klasifikaci podle L.M.Orlova, ale v podstatě čerpá údaje z publikace volgogradské autorky R.I.Kudrjašovové. Pro severouské nářečí je, jak známo, typická výslovnost na „o“, tzv. *оканье*, tzn. rozlišení výslovnosti „o“ a „a“ v nepřízvučných pozicích (37), a ne „akání“, jak je uváděno v bakalářské práci. Pro jižní ruské dialekty je naopak typické tzv. „ákání“. Tato nepřesnost v práci se sice objevila, ale nijak nesnižuje celkovou kvalitu posuzované práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je psána česky, zahrnuje 45 tištěných stran, bibliografický aparát a slovníček obsahující dialektní výrazy, jejich ekvivalenty v ruštině a překlad do češtiny. Jazykový projev je na velice dobré úrovni, autorka v průběhu celé práce dodržuje uvádění odkazů na literaturu a to v závorkách přímo v textu, zde však postrádáme uvedení konkrétní strany použitého zdroje. Práce je jinak zpracována pečlivě a přehledně. Výjimečně se vyskytují drobné nedostatky, jako např. prohřešky lexikálního a stylistického charakteru, vznikající patrně pod vlivem překladu odborné literatury z ruštiny do češtiny, např. *vzbudili* povstání (tj. vyvolali povstání, s.9), hovorové *puklička* místo poklička (36), *класический* (správně *классический*, s. 46). Ceníme snahu postihnout zkoumanou problematiku komplexně, tedy i zařazením pojednání o jazykových zvláštностech donského dialektu. Tyto pasáže jsou již nad rámec stanovený v zásadách pro zpracování bakalářské práce, dialektologie není rovněž součástí studijního plánu bakalářského studia. Jak již bylo uvedeno výše, nepřesnost ve výkladu ruského nářečí nepovažujeme z uvedeného důvodu za podstatné pochybení. S oporou na teoretickou literaturu (R.Kudrjašova) autorka prokázala schopnost výběrově analyzovat jazyk donské pohádky.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Bakalářská práce byla zpracována tvůrčím způsobem a velkým zaujetím. Složitá a poměrně obtížná problematika kozáctva je autorkou zpracována zdařile s využitím zdrojů psaných rusky. Autorka prokázala schopnost pracovat s odbornou cizojazyčnou literaturou, komplexně postihla složité životní peripetie donského kozáctva, velice poutavě přiblížila jeho kulturu, tradice a zvyky. Ceníme si uvádění dílčích závěrů. Práce je zpracovaná promyšleně a působí uceleným dojmem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Chodové, Chodsko a kozáci a Donu jsou nesrovnatelné pojmy. Domníváte se, že lze nalézt některé společné rysy, či paralely. Jestliže ano, jaké? (uved'te výběrově)
2. Obohacují momenty z kozácké kultury a tvorby určené dětem (pohádky (řešení zápletky v porovnání s běžnou pohádkou, hrdinové pohádky, srozumitelnost jazyka apod.) - vlastní postřehy
3. Kritéria sestavení slovníčku

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: výborně

Datum: 14.05.2015

Podpis:

